

M U N I

Kontrola veřejných zakázek – dotované VZ

Obsah

- Specifika dotovaných VZ
- Příklady

Dotované veřejné zakázky

- Dotace / podpora:
 - Veřejné prostředky poskytnuté na stanovený účel a za podmínek uvedených v rozhodnutí / smlouvě o poskytnutí dotace
- Poskytovatel podpory:
 - Ústřední orgán státní správy nebo jiný subjekt určený zákonem, který může na základě zákona poskytnout dotaci nebo návratnou finanční pomoc z veřejných zdrojů
- Žadatel:
 - Subjekt, který podal žádost o podporu. Žadatel přestává být žadatelem v okamžiku, kdy se stane příjemcem, nebo když je jeho žádost o podporu vyloučena ze schvalování
- Příjemce:
 - Veřejný či soukromý subjekt zodpovědný za realizaci projektu spolufinancovaného z ESI fondů, který na základě rozhodnutí / smlouvy o poskytnutí dotace předkládá ŘO žádost o platbu

Dotované veřejné zakázky

- Rozhodnutí/Smlouva o poskytnutí dotace stanoví povinnost provést VŘ
- Dodávky, služby, stavební práce spolufinancovány z veřejných zdrojů
- Účelem VŘ je hospodárné využití veřejných prostředků
- Provedení VŘ je podmínkou způsobilosti výdajů
- Porušení pravidel pro výběr dodavatelů může vést ke krácení či úplnému odebrání dotace

Dotované veřejné zakázky

- Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2021 – 2027
- Závazný pro všechny ŘO - zodpovědné za řízení OP
- Snaha o harmonizaci, zjednodušení, zohlednění zkušeností
- Příležitost – flexibilita pro zadavatele
- Ohrožení – větší odpovědnost příjemců

Dotované veřejné zakázky

- Základní povinnosti zadavatelů nepodléhajících ZZVZ
- ŘO povinny zpracovat do svých PVD
- Rozdělen na 2 části:
 - Obecná ustanovení
 - Zadávání zakázek ve výběrovém řízení
- Předchozí MP pro období 2014 – 2020 obsahoval také:
 - Kontrola zadání zakázky v zadávacím a výběrovém řízení
 - Přílohy

Dotované veřejné zakázky

- Kdo zadává dle ZZVZ, kdo dle MP?
- Dle ZZVZ zadávají subjekty v zákoně výslovně uvedené:
 - Veřejní zadavatelé
 - „Sektoroví“ zadavatelé
 - „Dotovaní“ zadavatelé
- Může příjemce dobrovolně zvolit postup dle ZZVZ?

Dotované veřejné zakázky

– Dřívější PVD OPPI:

- *Má-li žadatel povinnost postupovat dle PVD, nelze dobrovolně zvolit postup dle Zákona místo PVD*

– Pravidla OPPI verze z roku 2008:

- *Bez dodržení těchto pravidel nemohou být výdaje spojené se zakázkou považovány za způsobilé*
- *Dobrovolný postup podle zákona nenahrazuje splnění povinností dle PVD*

– Pravidla OP VVV:

- *Zadavatelé mohou při zadávání zakázek malé hodnoty nebo zakázek vyšší hodnoty zvolit přísnější postupy, než jaké jsou upravené v oddílech 12.2 a 12.3, včetně zadání takových zakázek v zadávacím řízení podle ZVZ/ZZVZ*

Dotované veřejné zakázky

- Zakázky dle předpokládané hodnoty (vše bez DPH):
 - Zakázky malého rozsahu:
 - ≤ 2 mil. Kč dodávky a služby
 - ≤ 6 mil. Kč stavební práce
 - Zakázky vyšší hodnoty:
 - > 2 mil. Kč dodávky a služby
 - > 6 mil. Kč stavební práce
- Možnost „přímého nákupu“ mimo postupy MP:
 - ZMR < 500 000 Kč pro zadavatele dle ZZVZ
 - ZMR < 2 mil. Kč služby či dodávky a 6 mil. Kč stavební práce u příjemců, kteří nejsou zadavateli dle ZZVZ a zároveň dotace poskytovaná na takovou zakázku není vyšší než 50 %

Dotované veřejné zakázky

- Způsoby zahájení výběrového řízení:
 - Otevřená výzva
 - Uzavřená výzva (pouze zakázky malého rozsahu)
- Dříve různá zpřísnění oproti MP u některých OP:
 - OP PIK: VŘ pro zakázku malého rozsahu nelze zahájit uzavřenou výzvou
 - OPŽP: V rámci uzavřené výzvy musí veřejný zadavatel tuto výzvu uveřejnit na profilu (?)
 - PRV: V uzavřené výzvě vyzývá zadavatel písemnou výzvou nejméně 3 zájemce k podání nabídky. ...Zadavatel vybírá dodavatele z minimálně tří obdržovaných nabídek...

Dotované veřejné zakázky

- Stanovení finančních oprav
- Rozhodnutí Evropské komise C(2013) 9527 (tzv. COCOF)
- Zohlednit závažnost porušení pravidel a zásadu přiměřenosti
- Porušení formální povahy bez finanční opravy
- Nejzávažnější porušení (až 100 % hodnoty zakázky):
 - Zakázka zadána bez uveřejnění či odeslání oznámení
 - Umělé rozdělení předmětu zakázky pod limity stanovené MP
 - Při zadání zakázky nastal střet zájmů

Postupy kontrolních orgánů

- Kdo může kontrolovat zadání VZ v rámci projektu
 - ŘO
 - AO MF
 - NKÚ
 - ÚOHS
 - FÚ
 - EÚD
 - OLAF
- Výsledky kontrol se mohou podstatně lišit

Postupy kontrolních orgánů

- Co tvoří předmět jedné VZ?
- Odpověď v ZZVZ nenalezneme
- Věcná, místní a časová souvislost plnění, popř. funkční celek
- Kontrolní orgány mají často odlišný pohled, než příjemce

Postupy kontrolních orgánů

– Projekt OPVK:

- Pořízena různá plnění za méně než 200 tis. Kč
- Email ŘO: „Žádost o platbu a celková výše dotace je Vám krácena o nezpůsobilé výdaje: baterie do NTB, specializovaný SW a datové úložiště. Porušení Příručky, kap. Dělení zakázek. Jde o související plnění např. s PC, NTB, a proto měla být plnění sečtena za celou MU a vyhlášeno VŘ v součtovém režimu.“
- Příjemce podal námitky
- Zadavatel není povinen sčítat nesouvisející či nepředvídatelná plnění
- Baterie do NTB byla pořízena zcela neplánovaně – porucha
- SW chráněn výhradními právy – dodáván jediným dodavatelem
- Nelze „sčítat“ s datovým úložištěm a baterií do NTB
- Nejedná se o jednu VZ tvořenou souvisejícími plněními
- Námitkám v plném rozsahu vyhověno

Postupy kontrolních orgánů

- Nákup přístrojů pro 2 projekty OP VaVpI – VŠB Ostrava
- ÚOHS-S0351/2014 ze dne 26. 8. 2015
- Přístroje pořízeny jako 26 VZMR
- Zadavatel neoprávněně rozdělil předmět VZ
- ÚOHS posuzoval věcné, funkční a technologické souvislosti jednotlivých přístrojů
- Otázky ÚOHS:
 - K čemu slouží jednotlivé přístroje z hlediska jejich funkce?
 - Jak a podle čeho byly přístroje rozděleny do 26 VZMR?
 - Pro která pracoviště/laboratoře byly přístroje pořizovány?
 - Čím se zabývají jednotlivá pracoviště?
 - Co bylo či mělo být výsledkem bádání na přístrojích?

Postupy kontrolních orgánů

- Zadavatel argumentoval - přístroje spolu nesouvisely
- Dle zadavatele šlo o specifické přístroje nesouvisející funkčně ani technologicky
- Dle ÚOHS lze 16 přístrojů zařadit do 6 funkčně souvisejících skupin
- Zbývajících 10 VZMR funkčně samostatné VZ
- Hodnota VZ v rámci skupin 1 až 4 přesáhla zákonný limit – zadavatel měl použít zadávací řízení dle ZVZ
- U ostatních VZ jejich zadáním jako VZMR nedošlo k porušení ZVZ

Postupy kontrolních orgánů

- Rozhodnutí NSS 7 As 211/2015-34 ze dne 17. 9. 2015 (stavební práce):
 - ZVZ nezakazuje rozdělení VZ na části (§ 98 ZVZ)
 - Není přípustné tímto způsobem uměle rozdělit jedinou VZ na více a snížit tak hodnotu zakázky (zakázek) pod zákonný finanční limit
 - Části VZ nelze prezentovat jako samostatné VZ a vyhnout se postupům dle ZVZ
 - Více plnění může tvořit jedinou VZ - NSS č. j. 2 Afs 71/2011 – 93
 - Zadáním jedné VZ je nutno rozumět i souhrn jednotlivých zadání určitých relativně samostatných plnění, **souvisejí-li spolu tato plnění úzce zejména z hledisek místních, urbanistických, funkčních, časových nebo technologických**
 - Rozsudek SDEU C-16/98, Komise proti Francii: **Existence stavby musí být posouzena z hlediska ekonomické a technické funkce výsledku stavebních prací**
 - Výslednou stavbu vč. výtahu je nutno považovat za jediný funkční celek

Postupy kontrolních orgánů

- Porušení zákazu diskriminace „Sídlo v ČR“
- S0381/2015 ze dne 19. 8. 2015:
 - Zadavatel se dopustil správního deliktu dle ZVZ
 - Postup v rozporu se zásadou zákazu diskriminace dle § 6 ZVZ
 - V příloze č. 1 „Technická specifikace“ stanovil požadavek: „servisní středisko uchazeče musí mít sídlo v ČR, odezva servisu nejpozději do 24 hodin od nahlášení závady“
 - Omezení účasti dodavatelů se sídlem nebo místem podnikání v členském státě EU a ostatních státech, které mají s ČR či EU uzavřenu mezinárodní smlouvu
 - Pokuta od ÚOHS 20 000 Kč
 - Řízení zahájeno na podnět ŘO
 - ŘO OP VaVpl krátil dotaci ve výši 10 % hodnoty VZ

Postupy kontrolních orgánů

- Neoprávněné vyloučení, porušení zásady rovného přístupu
- Projekt HS MU, nákup komplexu vědeckých přístrojů:
- Příjemce zadával nadlimitní VZ rozdělenou na části dle § 98 ZVZ
- HK nesprávně posoudila základní KP jednoho z dodavatelů
- Dodavatel neoprávněně vyloučen
- Porušení § 59 odst. 1 + § 60 odst. 1 ZVZ + porušení § 6 ZVZ
- Dle příjemce toto porušení ZVZ nemělo a ani nemohlo mít podstatný vliv na výběr nejvhodnější nabídky
- Zadavatel se popsáním jednáním nedopustil spáchání správního deliktu dle ZVZ
- ÚOHS na základě vyjádření příjemce nezahájil správní řízení
- AO na základě námitek příjemce snížil korekci z 25 % na 10 %

Postupy kontrolních orgánů

- Podstatná změna smlouvy
- S0680/2015 ze dne 3. 12. 2015:
- Příjemce zadával dílčí VZ v DNS dle § 95 ZVZ
- Dopustil se správního deliktu dle ZVZ
- Nedodržel postup dle § 82 odst. 2 ZVZ - uzavřel smlouvu na plnění VZ v rozporu s návrhem smlouvy vybraného uchazeče
- Příjemce před uzavřením smlouvy zúžil předmět plnění o několik položek (snížení o cca 26 000 Kč z celkové ceny 463 000 Kč)
- Dle názoru ÚOHS to mohlo mít podstatný vliv na výběr nabídky
- Pokuta za správní delikt 6 000 Kč
- Řízení zahájeno na podnět ŘO
- ŘO rozhodl o nevyplacení dotace ve výši 5 % z hodnoty VZ

Postupy kontrolních orgánů

- Možnost použití JŘBU
- 2 As 310/2016 - 52
- Nákup tomografů pro excelentní výzkum
- Použito JŘBU pro technickou jedinečnost plnění
- Jako podklad zpracovány 4 odborné posudky
- ŘO schválil použití JŘBU
- Návrh na zákaz plnění smlouvy ze strany konkurence
- ÚOHS návrh dodavatele zamítl
- Dodavatel podal žalobu ke KS v Brně
- KS žalobu zamítl – postup zadavatele oprávněný
- Rozhodnutí KS potvrdil i NSS

Postupy kontrolních orgánů

- Taktovací frekvence a počty jader procesorů - projekt OP VK:
- Požadavek na výkon procesorů několika PC formou požadavků na min. taktovací frekvenci a min. počet jader
- ŘO zaslal příjemci oznámení o pozastavení dotace – diskriminační nastavení technické specifikace
- Příjemce podal námitky
- ŘO podal podnět k ÚOHS
- ÚOHS neshledal důvody pro zahájení správního řízení
- Zahájena daňová kontrola u příjemce příslušným FÚ
- Příjemce předložil dokumentaci k VZ včetně stanoviska ÚOHS
- Dle FÚ nedošlo k porušení rozpočtové kázně
- ŘO neakceptoval – trvá na nesrovnalosti
- Příjemce podal žalobu k MS v Praze dne 10. 7. 2013
- Rozsudek 5A 122/2013 – 74 ze dne 25. 8. 2017 – rozhodnutí MŠMT o námitkách nicotná, ostatní se ruší

Postupy kontrolních orgánů

- Dodávka multimediální učebny - projekt OPVK:
- Příjemce opožděně uveřejnil oznámení o zadání VZ, smlouvu a písemnou zprávu – prodlení v řádech týdnů
- ŘO shledal porušení ustanovení § 147a ZVZ
- ŘO rozhodl o pozastavení dotace ve výši 100 % VZ
- Příjemce podal námitky
- Porušení zcela bez vlivu na účel a cíle dotace, nerespektování zásady proporcionality
- ŘO podal podnět k ÚOHS
- ÚOHS shledal správní delikt a udělil sankci 20 000 Kč
- Příjemce podal rozklad
- ŘO trvá na nesrovnalosti v plné výši
- Příjemce podal žalobu k MS v Praze dne 12. 2. 2015
- Rozsudek 6A 35/2015 – 54 ze dne 19. 8. 2017 – rozhodnutí žalovaného se ruší

Postupy kontrolních orgánů

- Komunikovat s ŘO, AO, FÚ
- Vysvětlovat své postupy při zadávání VZ
- Domáhat se řádného odůvodnění rozhodnutí ŘO i nálezů AO či FÚ
- Využívat všech dostupných opravných prostředků a domáhat se nápravy případné zvláště správních orgánů

Zkratky

- AO: Auditní orgán Ministerstva financí
- FÚ: Orgán finanční správy
- MP: Metodika zadávání zakázek 2014-2020
- NOK: Národní orgán pro koordinaci
- OP: Operační program
- PVD: Pravidla pro výběr dodavatelů
- ŘO: Řídící orgán

Děkuji za pozornost

Martin Hadaš
hadas@muni.cz
+420 725 829 347